

Jaarverslag 2023

Stichting Het
Dolhuys

MUSEUM
VAN DE
GEEST

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	2
2	Missie en visie	6
3	Personeel en organisatie	7
4	Vrijwilligersbeleid	7
5	Communicatie	11
6	Tentoonstellingen	12
7	Collectie	19
8	Projecten	21
9	Raad van toezicht	28
10	Financiën	30
11	Founders, partners en zakelijke donateurs	33

Voorwoord

Met trots presenteren wij het jaarverslag 2023 van Museum van de Geest, een jaar waarin we zowel op lokaal als internationaal niveau een significante impact hebben gemaakt. Het was een bewogen en belangrijk jaar voor ons museum, gekenmerkt door lof en erkenning, groeiende bezoekersaantallen en waardevolle samenwerkingen. Onze vrijwilligers, die in mei werden geëerd met een 'Van Gogh Museum Edition' kunstwerk, blijven de ruggengraat van ons museum. Hun toewijding en inzet zijn van onschatbare waarde, en wij zijn hen dankbaar voor hun voortdurende steun.

Terwijl we trots zijn op onze inhoudelijke successen en de groeiende erkenning van ons werk, blijven de beperkte financiële middelen een voortdurende uitdaging. De noodzaak om nieuwe partners en fondsen te binden is groter dan ooit. We werken hard aan het veiligstellen van onze ambities en activiteiten, en hopen dat onze inspanningen zullen leiden tot de broodnodige financiële stabiliteit om onze missie te blijven voortzetten.

Erkenning en groei

Het afgelopen jaar hebben we nog steeds genoten van de hulde als Europees Museum van het Jaar 2022. Deze erkenning bracht ons wereldwijde aandacht en leidde tot uitnodigingen voor deelname aan symposia, congressen en programma's van Athene tot Groningen, en van Cuba tot Japan. Deze internationale erkenning versterkte onze positie als een toonaangevende instelling op het gebied van kunst en mentale gezondheid.

Onze bezoekersaantallen zijn gestegen in vergelijking met vorig jaar, een bewijs van de groeiende interesse in onze tentoonstellingen en programma's. Een van de hoogtepunten was de tentoonstelling "Stille Strijd" van Saskia Stolz, die depressie onder jongeren onder de aandacht bracht. Dit indrukwekkende kunstwerk stond op ons terras in Haarlem en trok veel aandacht, wat leidde tot diepgaande gesprekken over mentale gezondheid. Een ander hoogtepunt was de onthulling van het wandkleed Epos van de Geest gemaakt door kunstenaar Laurence Aëgerter in samenwerking met meesterwever Stef Miero van TextielLab in Tilburg. Dit meesterwerk is een ode aan 700 jaar zorggeschiedenis gevat in onze bijzondere historische collecties.

Mentale Gezondheid en kunst

Ons museum heeft zich in 2023 verder ontwikkeld tot een expertisecentrum en netwerkorganisatie rondom kunst en (mentale) gezondheid. Onze educatieve programma's voor jongeren, zoals het vernieuwde jongerenprogramma de Bovenkamer, hebben bewezen effectief te zijn in het bespreekbaar maken van mentale gezondheid.

De lancering van de digitale Bovenkamer tijdens de European Mental Health Week, in samenwerking met leerlingen van ROC Mondriaan, markeerde een belangrijke stap in onze missie om mentale gezondheid toegankelijker te maken voor jongeren. Dit nieuwe digitale lesprogramma maakt gebruik van kunst en cultuur om mentale gezondheid op scholen bespreekbaar te maken.

In 2023 verwelkomden we de eerste lichting trainers voor het programma "Mindfulness in het Museum". Dankzij deze training kunnen onze nieuwe trainers succesvol mindfulness-gebaseerde programma's aanbieden bij het Museum van de Geest en in andere musea in Nederland. Het Mindfulness in het Museum programma is evidence-based en draagt bij aan de destigmatisering van mentale gezondheid en vergroot het welzijn van het museumpubliek.

Als kers op de taart heeft in december een eerste impactonderzoek uitgewezen dat een bezoek aan de vaste expositie van Museum van de Geest mensen een andere kijk geeft op psychische kwetsbaarheid zowel van henzelf als 'de ander' waardoor het onderwerp minder taboe wordt.

Outsiderkunst

Ook in 2023 toonden we kunst van neurodiverse makers over het hele spectrum, wat het begrip van creativiteit en de bestaande kunstcanon oprekte en bijdroeg aan een inclusievere kunstwereld. Outsiderkunst, gemaakt door kunstenaars die buiten de reguliere kunstwereld opereren, neemt een prominente plaats in binnen ons museum. We hebben werk tentoongesteld uit eigen collectie op onze locatie in het heropende H'ART Museum (voorheen Hermitage) van makers uit onder meer Nederland, Japan, China, Finland, Cuba, de Verenigde Staten en internationale collecties zoals de Prinzhorn Collectie uit Duitsland. De tentoonstellingen 'For the Love of Art', '31553580 (obsessie) voor nummers & schema's', en 'Who Cares? Een eerbetoon aan slachtoffers en helden van de zorg tijdens WOII' zorgden voor nieuwe inzichten en spannende combinaties met actuele kunst, wat

bijdroeg aan het opheffen van het onderscheid en de verschillen in perceptie en waardering. Dit blijft een cruciaal onderdeel van onze missie en werkzaamheden.

Samenwerkingen en innovatie

Een belangrijke mijlpaal dit jaar was de oprichting van het Kenniscentrum Kunst en Zorg, in samenwerking met Cordaan en de Erasmus Universiteit. Deze samenwerking benadrukt onze gedeelde visie dat kunst en cultuur bijdragen aan de kwaliteit van leven, zingeving en sociale participatie. De impact van kunst op gezondheid werd al in 2019 door de Wereldgezondheidsorganisatie erkend, en ons nieuwe kenniscentrum bouwt voort op deze bevindingen. Het centrum heeft als doel actief bijdragen aan de verbinding tussen sectoren kunst, cultuur, zorg en welzijn en het toegankelijk maken van kunst in alle fases van het leven ten behoeve van onze (mentale) gezondheid.

Financiële uitdagingen en vooruitzichten

Ondanks onze inhoudelijke successen, blijven de financiële uitdagingen voor ons ongesubsidieerde museum groot. De nasleep van de coronapandemie en de sluiting van de Hermitage hebben geleid tot gemiste inkomsten. Daarom hebben wij in 2023 hard gewerkt aan subsidieaanvragen voor de nieuwe Cultuurnota Periode 2025-2028, om onze ambities en activiteiten voor de komende jaren via deze route proberen veilig te stellen.

Toekomstperspectief

Wij blijven ons inzetten om mentale gezondheid bespreekbaar te maken door middel van kunst en cultuur. Ons nieuwe beleidsplan 2025 -2028, waarin de programma's van onze locaties in Haarlem en Amsterdam elkaar versterken, legt de basis voor toekomstige groei en impact. We kijken ernaar uit om onze missie voort te zetten en nog meer mensen te bereiken en te inspireren. Met dank aan onze bezoekers, vrijwilligers, partners en sponsors, blijven we streven naar een inclusieve en begripvolle samenleving waarin de diversiteit van de menselijke geest wordt gevierd.

Met vriendelijke groet,

Directie Museum van de Geest

Hans Looijen, directeur bestuurder

Jessica Belles, programmadirecteur

Missie en visie

Wij zijn het Museum van de Geest. Wij zijn gefascineerd door het kunstwerk tussen je oren. Want niets is zo divers, uniek, krachtig en tegelijkertijd zo kwetsbaar als de menselijke geest. We maken mentale gezondheid bespreekbaar, ook voor mensen die zich normaal wanen. Onze kunst- en cultuurprogramma's zijn een podium voor de kracht en kwetsbaarheid van de geest.

Missie

De twee locaties van het Museum van de Geest, in Amsterdam en Haarlem, worden geëxploiteerd door Stichting Het Dolhuys. Stichting Het Dolhuys streeft naar het in beeld brengen van de mens in alle facetten en het ter discussie stellen van stereotype beelden om zo een bijdrage te leveren aan erkenning, waardering en begrip voor mensen. In het bijzonder van mensen in Nederland die afwijken van de geldende 'norm' in hun gedrag, denken en emoties, in zowel positieve als negatieve zin, zowel in het heden als het verleden.

Visie

In onze samenleving zijn stigma's ten aanzien van afwijkend gedrag volop aanwezig. Stichting Het Dolhuys wil een wezenlijke bijdrage leveren aan objectieve beeldvorming middels bijzondere kunst, ontmoetingen, verwondering en open debat.

Personeel en organisatie

Organisatie ontwikkelingsplan | JOOP

In 2023 zijn we verder gegaan met de professionalisering van onze organisatie, onder de naam JOOP. Een traject dat we in 2021 gezamenlijk zijn gestart waarmee we meer focus willen aanbrengen op de ontwikkeling van het team en de organisatie.

Afgelopen jaar stond in het kader van 'implementeren en experimenteren'. Er is een organogram vastgesteld met voor ieder personeelslid een functieprofiel. Ook krijgen alle collega's jaarlijks weer een ontwikkelings- en functioneringsgesprek. We hebben twee keer per jaar een teambuildingssessie waarin onze eigen mentale gezondheid een rode draad vormt. Hoe gaan wij om met werkdruk? Hoe zeg je 'nee' zonder daar een nacht wakker van te liggen? Verder hebben we de maandelijkse teamlunch nieuw leven ingeblazen waarbij een van de collega's een presentatie houdt over zijn of haar werkzaamheden.

Aantal personeelsleden 2023:

	Fulltime	Parttime	Urenmedewerkers	Stagiaires
Horeca	1	2	13	0
Museum	4	13	5	2
Horeca FTE	5,3			
Museum FTE	16,4			

Vrijwilligersbeleid

Zorgen dat iedereen erbij hoort - het is een van de belangrijkste missies van het Museum van de Geest. In haar vrijwilligersbeleid legt het museum steeds meer focus op re-integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het afgelopen jaar is meer dan de helft doorgestroomd naar een betaalde baan.

Verder werden onze vrijwilligers in 2023 beloond met een prestigieuze prijs! Als groep hebben zij de 'Van Gogh Museum Edition' gewonnen; een bijna niet van echt te onderscheiden Van Gogh, 'Boulevard de Clichy', Parijs, maart-april 1887. Ter gelegenheid van het 50-jarige bestaan van het Van Gogh Museum beloonde het museum in samenwerking met de VriendenLoterij mensen die iets bijzonders doen. Net als Van Gogh bewijzen onze vrijwilligers de kracht van 'anders' zijn. Ze zijn de dragers van het museum en een verrijking van het team, aldus de jury.

Museum van de Geest heeft jaarlijks zo'n 70 vrijwilligers. Grofweg verdelen we die in drie groepen:

- Vrijwilligers die met pensioen zijn - mensen die weer willen participeren, maar niet met betaald werk als doel.
- Vrijwilligers met dagbesteding - mensen met een lichte verstandelijke beperking.
- Vrijwilligers die re-integreren - mensen die zijn uitgevallen - vaak vanwege een psychische kwetsbaarheid - en weer terug willen naar een betaalde baan.

Re-integratie

Het Museum van de Geest maakt mentale gezondheid bespreekbaar via kunst en cultuur. Daarin maken we een hele duidelijke vertaalslag naar het personeel. Wij geloven dat iedereen erbij hoort, dat iedereen mag en kan meedoen.

Dagelijks worden mensen uitgesloten bij wie de geest anders werkt. Bij ons worden ze bijgesloten, en daar bloeien ze van op. Wij geloven dat werk fundamenteel bijdraagt aan het herstel van mensen. Stukje bij beetje bouwen ze weer op: zelfvertrouwen, werkritme, erkenning. Bij ons doen ze ertoe.

Tijdens het re-integratietraject focussen we op talent: waar ben jij goed in? Waar word je blij van? Ook hebben we oog voor iemands kwetsbaarheid: wat vind je lastig, wat heb je nodig om goed te functioneren? Onderdeel van ons vrijwilligersbeleid is een zorgvuldig intakegesprek, waarin we proberen iemands gebruiksaanwijzing helder te krijgen.

Op jaarbasis hebben we gemiddeld 10 – 20 re-integratie-kandidaten die werkzaam zijn in het museum. Het afgelopen jaar is meer dan de helft uitgestroomd naar een betaalde baan. Voor de begeleiding houdt de manager personeels- en vrijwilligerszaken nauw contact met jobcoaches. Verder draagt het voltallige team bij aan dit succes. Een belangrijk onderdeel van re-integratie is immers herkenning. Mensen herkennen kwetsbaarheden bij elkaar en dat zorgt voor éerkenning. En erkenning geeft zelfvertrouwen. Op den duur geeft dat mensen vleugels waarna ze uitstromen naar betaald werk.

Toekomst

Om het re-integratietraject te optimaliseren, wil het museum kandidaten meer laten rouleren binnen verschillende afdelingen zodat ze nog meer vaardigheden kunnen ontwikkelen. Ook zijn de eerste stappen gezet voor samenwerking met culturele instellingen in Haarlem en Amsterdam. Museum van de Geest heeft daarin een voortrekkersrol omdat bij werkgevers nog steeds het stigma heerst dat mensen met een psychische kwetsbaarheid meer werk opleveren dan brengen, dat ze te veel begeleiding nodig hebben. Museum van de Geest wil haar kennis en expertise delen zodat meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen re-integreren in de culturele sector.

Museum van de Geest biedt werkervaringsplaatsen voor mensen die willen re-integreren naar betaald werk. Ook bieden wij dagbesteding voor mensen met een licht verstandelijke beperking. Hiervoor werken wij samen met diverse re-integratiebureaus en zorginstellingen.

Communicatie

Publicaties

In 2023 zijn er 404 publicaties geweest over Museum van de Geest met een bereik van 97 miljoen en een PR-waarde van € 920.000.

De belangrijkste berichtgeving betrof tentoonstelling Who Cares in Amsterdam, Slow Flow Art route en Museum van de Geest | Haarlem als museum in het algemeen.

Website, social media en nieuwsbrief

In 2023 zijn we medio oktober overgegaan naar een nieuwe website. Vanaf dat moment verdubbelde het aantal website bezoekers. Gemiddeld van 6000 bezoekers per dag naar 12.000 bezoekers per dag.

Van de social mediakanalen groeit Instagram gestaag (7.04K), blijft Facebook stabiel (8.6K) en maakten we een flinke groei door op TikTok (stijging van 253.3 % t.o.v. 2022)
Het aantal nieuwsbrief abonnees is in 2023 is geëindigd op 4778 abonnees, een stijging van 7,9% t.o.v. 2022.

Tentoonstellingen

Vaste tentoonstelling, Haarlem

In ons historische pand aan de Schotersingel in Haarlem tonen we onze vaste collectie waarin met behulp van zowel historische als eigentijdse objecten en een uitgebreide audiotour het fenomeen 'geest' onder de loep wordt genomen. De bezoeker wordt uitgedaagd op zoek te gaan naar zijn/haar eigen invulling van dit begrip door in verschillende ruimtes verschillende vragen en theorieën op te werpen die kunnen helpen bij deze zoektocht: Wat is dat, je geest? Wie ben je? Wie koester je? Wat zie je als je naar een ander kijkt? Kun je jezelf zijn? Wie zorgt er voor mijn geest? Wetenschappers, filosofen, denkers en kunstenaars zijn sinds mensenheugenis zoekende naar het antwoord op deze vragen en kunnen helpen bij de eigen zoektocht. Daarnaast tonen we hier een historisch overzicht van ons psychiatrisch erfgoed; hoe werd er vroeger over deze geest gedacht? Op welke manieren hebben we de geest proberen te behandelen en in hoeverre zijn onze gedachtes over de geest en de zorg voor deze geest door de eeuwen heen veranderd? Aan het einde van het bezoek vragen we de bezoeker onze 'Universele Verklaring van de Open Geest' te tekenen, onze oproep tot een inclusieve samenleving.

Tijdelijke tentoonstellingen, Haarlem

BERNARD – MILAN GIES (maart 2023 – september 2023)

De indrukwekkende fototentoonstelling BERNARD, gecureerd door fotograaf Koos Breukel, met beelden van fotograaf Milan Gies. Hij portretteerde zijn goede vriend Bernard in verschillende fases van zijn leven.

LAURENCE AËGERTER - EPOS VAN DE GEEST (juni 2023 – juni 2024)

Kunstenares Laurence Aëgarter opende in juni 2023 in Haarlem haar solotentoonstelling 'Epos van de Geest: op het kruispunt van zorg en kunst'. Centraal in deze tentoonstelling staat haar kunstwerk Epic of the Mind, een imposant wandkleed van maar liefst 38,5 meter lang. Met 'Epos van de Geest' schreef Aëgarter een 'ode aan de menselijke geest. Een geest met een rijke verbeeldingskracht, maar ook een geest met kwetsbaarheden.' In het monumentale wandkleed zijn talloze verwijzingen naar de historische collectie van Museum van de Geest terug te vinden, deze objecten zijn ook onderdeel van de tentoonstelling. Aëgarters werk biedt zo een inkijkje in de gedocumenteerde zorggeschiedenis van Nederland en Europa. Naast het wandkleed is er nog ander werk van Aëgarter te zien in de tentoonstelling, waarin ook zorg en mentale gezondheid de rode draad zijn. Zo is een deel van de fotoserie Photographic Treatment © te zien. Ook is haar video-installatie Leviathan te zien. Dit werk maakte Aëgarter in 2015 over het recht op zelfbeschikking in een psychiatrische context.

Gefinancierd door: Mondriaan Fonds, GGZ Friesland, Institut Français.

KWETSBAARHEID EN KRACHT (vanaf september 2023)

Met deze tentoonstelling Kwetsbaarheid en kracht vragen we aandacht voor het feit dat iedereen kwetsbaar én krachtig is en dat wij vooral allen mens zijn. In de ruimte hangen 15 van de 22 zwart-wit portretten van mensen met psychische klachten, professionals in de ggz, familieleden en andere mensen die nauw betrokken zijn bij de ggz. De foto's zijn gemaakt door Bart Koetsier. De werken 'Stamppot!' en 'Wat betekent ziekte' werden

genomineerd door de Dutch National Portrait Gallery voor de Rabo Photographic Portrait Prize 2020. Naast de portretten worden MRI scans getoond, om het contrast te laten zien tussen het zoeken naar afwijkende hersenstructuren en het individuele verhaal dat een portretfoto vertelt. In de interviews met de geportretteerden laten we kwetsbaarheid én kracht zien, zonder een naam of functie te noemen. De interviews zijn afgenomen door Arnon Grünberg.

Tijdelijke tentoonstelling, Amsterdam

FOR THE LOVE OF ART

In For the Love of Art zag je een diverse kunstcollectie die één universeel verhaal vertelt. Het verhaal van de maker die middels kunst, de liefde voor het proces van creëren overbrengt en daarmee een stukje van zijn innerlijke wereld blootgeeft. In de ruim 90 werken is de passie voelbaar. Het doet denken aan je eigen geest in staat van verliefdheid, waar je vol overgave handelt en er bijna geen ruimte is voor invloeden van buitenaf.

Gefinancierd door: Stichting Zabawas, Mondriaan Fonds, Stichting Doen.

OBSESSIE VOOR NUMMERS & SCHEMA'S (tot november 2023)

In september 2022 openden we de nieuw tentoonstelling: '31553580 (obsessie) voor Nummers & Schema's'. De tentoongestelde kunstwerken toonden het verlangen naar structuur en logica in de chaotische wereld van de mens. Kunstenaar Jan Hoek en curator Hanne Hagenaars sloegen voor het eerst de handen ineen, samen met tentoonstellingsontwerper Tariq Heijboer. Kunstwerken van Doerte Weber, Eiko Ishizawa, Kiki Smith, George Widener en Lionel Plak brachten rust voor de geest aan de hand van schema's, lijsten en nieuwe structuren. Veel kunstenaars in de wereld gebruiken de strategie van orde scheppen, systemen bedenken en categoriseren. Inspirerend want ook zonder een pandemie is voor veel mensen de wereld al zo overweldigend, dat het tot orde en abstractie teruggebracht moet worden.

Gefinancierd door: Mondriaan Fonds, Cultuurfonds.

WHO CARES (vanaf november 2023)

In het Outsider Art Museum in Amsterdam openen we in november 2023 de tentoonstelling 'Who Cares' over de geestelijke gezondheidszorg gedurende de Tweede Wereldoorlog. In deze tentoonstelling wordt het belang van goede zorg benadrukt wanneer het zorgstelsel onder druk komt te staan. Aan de hand van nooit eerder vertoonde film- en fotobeelden, persoonlijke verhalen en objecten wordt dit onderbelichte stukje geschiedenis voor het eerst toegankelijk gemaakt voor een groot publiek. Met behulp van unieke historische 'outsider-werken' - onder andere uit de collectie Prinzhorn te Heidelberg, maar ook uit private collecties en eigen collectie - geven we antwoord op de vraag: Wat gebeurde er binnen de Nederlandse geestelijke gezondheidszorg gedurende de Duitse bezettingsjaren en hoe vertaalde het Duitse beeld van de 'psychiatrisch patiënt' zich naar de Nederlandse situatie? De audiotour is ingesproken door Splinter Chabot en er zijn werken te zien van o.a. Elfriede Lohse-Wächtler, Aad de Haas en Falk Bierman.

Gefinancierd door; Verstandelijk Gehandicaptenzorg Nederland, V-Fonds, Cultuurfonds, Mondriaan Fonds, Provincie Noord-Holland, Stichting Koningsheide, Fundatie Santheuvel Sobbe, Multi TankCard, Ri Design.

Collectie

Dit jaar stond in het teken van versterking van collectiebeheer. Binnen de mogelijkheden werd vooral gewerkt aan de verdere inrichting van de diverse depots. De Historische Bibliotheek voor de Psychiatrie werd weer op haar vertrouwde plek in het museum pand ondergebracht.

Naar aanleiding van de constatering dat het beheer en de continuïteit van de zorg voor het bijzondere erfgoed van de geestelijke gezondheidszorg en de aanpalende zorgsectoren op verscheidene plaatsen in het land in gevaar is, werd dit jaar de *Taskforce Erfgoed van de Geest* opgericht. Onder leiding van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Stichting Leerstoel Geschiedenis van de Psychiatrie kwamen vanaf juli vertegenwoordigers van instellingscollecties en belangengroepen bij elkaar om gezamenlijk te komen tot een waarderingskader en middelen voor de instandhouding van dit bijzondere zorgerfgoed.

Op het gebied van verwerving, registratie en digitalisering van de kunstcollectie werden in 2023 weer verdere vorderingen gemaakt. Aan de Outsider Art-collectie, nu bestaande uit meer dan 3000 geregistreerde werken, werd door aankoop en schenking een twintigtal objecten toegevoegd. Het betrof onder meer nummerschema's en cijferreeksen van Ruben Armando en Lien Anckaert, 'littekenkunst' van Jannemiek Tukker en tekeningen van Norimitsu Kokubo, Ohtaq Mikkigak en Marie Suzuki. Tenslotte werden er dit jaar op het gebied van het erfgoed van de geestelijke gezondheidszorg en de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking ook weer enkele schenkingen gedaan.

Onze projecten in 2023

The Creature

In de binnentuin van het museum stond in 2023 een installatie die een nieuw perspectief geeft op psychische kwetsbaarheid: *The Creature*. Het universum van *The Creature* is een samenwerking tussen theatergezelschap Alexandra Broeder / Tijd van de Wolf, de Schuur, Museum van de Geest en ggz-instelling Het Huis Haarlem. Samen zetten we ons in om mentale gezondheid onder jongeren bespreekbaar te maken en krachten te bundelen in kunst- en cultuurprogramma's.

Met de wisseling van de seizoenen veranderde *The Creature* van gedaante. Welk effect hebben de hoge eisen van de maatschappij op ons? Dit levende kunstwerk vraagt je naar binnen te keren en geeft je een andere kijk op psychische kwetsbaarheid. *The Creature* was een jaar lang te bezoeken in de binnentuin van het museum, ieder seizoen beluisterde je een nieuw audioverhaal. Daarnaast vond er ieder seizoen een overgangsritueel plaats waarbij jongeren in behandeling bij de GGZ-instelling Het Huis optraden als performers. Aan het einde van het jaar kregen bezoekers een indrukwekkend inkijkje in het leven van de jongeren in 'Sterke Ogen' van filmmaker Pascale Bonnier, was daarna ieder weekend doorlopend te zien in de het museum.

Gefinancierd door Provincie Noord-Holland, Cultuurfonds Noord-Holland, Fonds 21, Cultuurstimulering gemeente Haarlem.

Oprichting Centrum Kunst en Zorg

Kunst en cultuur hebben een positieve invloed op onze gezondheid. Het is echter niet altijd voor iedereen toegankelijk, terwijl dat wel nodig is. Juist in een periode dat je in je leven ook zorg behoeft. Museum van de Geest en zorgorganisatie Cordaan bundelden hun krachten en leggen daarmee een directe verbinding tussen kunst en zorg.

Met het opzetten van het 'Centrum voor Kunst en Zorg' banen wij met uiteenlopende activiteiten een weg naar een samenleving waar beide sectoren elkaar versterken en structureel verbonden zijn. Het ultieme doel is om zowel de samenwerking te verbeteren als de toegankelijkheid te vergroten. De eerste activiteit van het kenniscentrum is het initiëren van een bijzondere leerstoel Kunst en Zorg, samen met de faculteit Erasmus School of Health Policy & Management van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Lesprogramma 'de Bovenkamer' over mentale gezondheid

Tijdens de European Mental Health week lanceerde Wethouder Cultuur Diana van Loenen samen met leerlingen van ROC Mondriaan Den Haag de digitale Bovenkamer in het Museum van de Geest in Haarlem. Museum van de Geest zet vanaf komend schooljaar kunst en

cultuur in om mentale gezondheid voor jongeren laagdrempelig bespreekbaar te maken in een nieuw digitaal lesprogramma.

In de Bovenkamer van Museum van de Geest spelen leerlingen met klasgenoten verschillende games om hun emoties en gedachtenpatronen te leren kennen. Zo wordt er geswiped met kunst in de discussie over wat eigenlijk 'normaal' of 'gek' is en maken leerlingen een soundscape van hun binnenwereld om de ander te laten ervaren hoe zij zich voelen.

Een Boekendubbelganger route voor volwassenen

Stel je voor dat je een bondgenoot vindt tussen de pagina's van een boek, jouw eigen Boekendubbelganger. Dit fictieve personage, zo dicht bij jouw eigen ervaringen, dromen en uitdagingen, biedt gezelschap op papier en is een bron van troost en begrip.

Naast de boekendubbelganger route voor kinderen van 8 t/m 12 en jongeren van 13 t/m 17 hebben we dit jaar een route voor volwassenen toegevoegd aan ons aanbod. De route wordt via audio begeleidt door auteur en presentator Splinter Chabot. Je staat tijdens deze tour wat langer stil bij vijf objecten in ons museum, omdat ze je helpen over bepaalde vragen dieper én op een andere manier na te denken. Deze route en actie is mogelijk gemaakt door het Nederlands Letterenfonds en de Gemeente Haarlem.

Mede gefinancierd door Gemeente Haarlem (SPUK).

Stille Strijd van Saskia Stolz in Haarlem

Na de lancering op het Museumplein in Amsterdam stond vanaf 27 juli het kunstwerk *Stille Strijd* van Saskia Stolz op het vrij toegankelijke terras van het Museum van de Geest in Haarlem. Onder een grote lindeboom en tussen de terrasbezoekers stond de grote, indrukwekkende sculptuur van een in elkaar gedoken tiener in een gele hoodie. Het beeld was te zien vanaf 27 juli t/m 21 augustus 2023. Het imponerende werk van zo'n twee bij vier meter symboliseert de innerlijke strijd die veel depressieve jongeren op dit moment in eenzaamheid voeren.

Week van de Mentale Gezondheid

Op 10 oktober is het World Mental Health Day. En omdat het Museum van de Geest mentale gezondheid zó belangrijk vindt, organiseerden wij de Week van de Mentale Gezondheid.

Een week lang brachten we het bespreekbaar maken van mentale gezondheid extra onder de aandacht op onze locaties in Haarlem en Amsterdam. Denk aan een seminar 'Het kunstwerk tussen je oren' i.s.m. met de Hersenstichting, prikkelvriendelijk museumbezoek, de kickoff van een nieuwe reeks mindfulness sessies, een voorleesmiddag met Pippa Leeuwenhart en workshop journal schrijven, een Flow Slow Art Tour & Thee bij Thuys met Flow Magazine founder Irene Smit, een (mental health) Talk in de Schuur met theatermaakster Alexandra Broeder en psycholoog, schrijver en (TEDx)spreeker Thijs Launspach en instaprondleidingen door de tentoonstelling 31553580 (obsessie).

In het voorjaar van 2023 werd de samenwerking tussen Museum van de Geest en BFC Compassionate Care & Mindful Medicine gevierd met het (inter)nationale Symposium Compassievol Leiderschap in de Zorg.

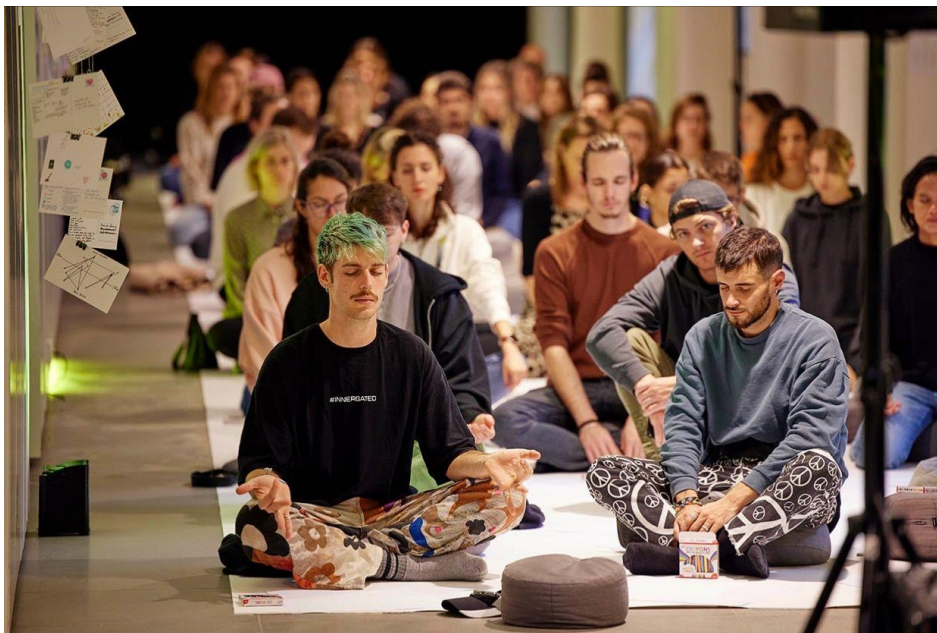
Een museumbezoek is niet voor iedereen vanzelfsprekend vanwege de aanwezigheid van prikkels: geluiden, felle lampen en drukte. Daarom organiseren we een paar keer per jaar in samenwerking met Stichting Onbeperkt Genieten een prikkelvriendelijke openstelling in Haarlem.

Dit jaar was het programma voor Museumnacht Amsterdam in handen van Jong Cordaan. Samen met o.a. de spelers van Theater LeBelle hebben ze er een onvergetelijke avond van gemaakt.

Tijdens Museumnacht Kids ontvingen we heel veel Haarlemse superhelden, die met een interactieve audioguide hun Boekendubbelganger ontdekten.

Als onderdeel van het Arts & Culture-programma van Amsterdam Dance Event ging tijdens 'Mark to the Music' een groep open geesten op een zintuiglijke reis vol creativiteit, mindfulness en heerlijke beats. Dit deden ze onder leiding van mindfulness professional Jolien Posthumus en DJ Nelly.

Samen met vakgenoten leren over gezonde voeding, sport en bewegen? Dit gebeurde tijdens het uitverkochte Festival van de Leefstijl georganiseerd met het waardennetwerk Verslaving en Gezonde leefstijl.

Tijdens het symposium Jongerencultuur Haarlem, gefinancierd door Gemeente Haarlem, verkenden we de rol die kunst en cultuur kunnen spelen in het bevorderen van de mentale gezondheid van jongeren. Cultuurdeelname draagt namelijk bij aan lichamelijk en mentaal welzijn.

Raad van Toezicht

De twee locaties van het Museum van de Geest, in Amsterdam en Haarlem, worden geëxploiteerd door Stichting Het Dolhuys. Deze stichting wordt bestuurd door een directeur-bestuurder. Een raad van toezicht vervult de toezichthoudende taken. Bestuur en toezicht verhouden zich tot elkaar conform het raad-van-toezicht-model zoals dat is beschreven in de herschreven Code Cultural Governance die in 2006 is gepubliceerd. De raad van toezicht geeft de verbinding van de sectoren Geestelijke Gezondheidszorg en de Verstandelijke Gehandicaptenzorg in Nederland met het kunst en cultuur zoals bij ons gepresenteerd. Deze verbinding is uniek en onmisbaar. De deelnemende leden uit deze sectoren hebben persoonlijk geen relatie met de besluitvorming over eventuele donaties.

In 2023 zijn drie leden van de raad van toezicht afgetreden. Jan Fidder is wegens zijn pensioengerechtigde leeftijd teruggetreden. Marcel van Heck wegens beëindiging van zijn tweede termijn. Dit geldt ook voor Marnix Mol, die na een korte verlenging van zijn tweede termijn is teruggetreden. De raad en directie danken hen hartelijk voor de inzet en bijdrage aan het bouwen aan de ambities van het museum. Inmiddels zijn nieuw toegetreden: Sam Schoch, Jan van Hoek en per 1 april 2024 Stephan Valk. De al zittende leden zijn: Diederik Six en Marie-Luce Bree, die beiden aan hun tweede termijn invulling geven.

De leden van de raad van toezicht ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden. Er is een register van nevenfuncties van de leden opgesteld dat jaarlijks wordt geactualiseerd. De bestuurder heeft een aanstelling voor onbepaalde tijd. De beloning de bestuurder valt ruim binnen de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Het bestuur dient voorafgaand aan het aanvaarden van nevenfuncties (zowel onbezoldigd als bezoldigd) deze ter goedkeuring voor te leggen aan de raad van toezicht. Bestuur en toezicht hebben voor het museum invulling gegeven aan de 'Code Fair Practice', de 'Code Cultural Governance' en de 'Code Diversiteit en Inclusie' te vinden op onze website.

RIRI

Financiën

BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (na verdeling exploitatiesaldo)

	31-dec-23 x € 1.000	31-dec-22 x € 1.000
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	774	838
Totaal vaste activa	774	838
Vlottende activa		
Winkelvoorraden	26	32
Vorderingen en overlopende activa	582	973
Liquide middelen	6	5
Totaal vlottende activa	614	1.010
Totaal activa	1.388	1.848
	31-dec-23 x € 1.000	31-dec-22 x € 1.000
PASSIVA		
Eigen vermogen	-2.103	-1.204
Langlopende schulden	1.556	1.579
Kortlopende schulden	1.935	1.473
Totaal Passiva	1.388	1.848

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	<u>2023</u> x € 1.000	<u>2022</u> x € 1.000
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Bijdragen instellingen	824	581
Overige bedrijfsopbrengsten	1.729	2.114
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>2.553</u>	<u>2.695</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Personeelskosten	1.682	1.359
Afschrijvingen op materiële vaste activa	152	145
Overige bedrijfskosten	1.562	1.471
Som der bedrijfslasten	<u>3.396</u>	<u>2.975</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	-843	-280
Financiële baten en lasten	-56	-33
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	<u>-899</u>	<u>-313</u>
Bijzondere lasten	-	-
EXPLOITATIESALDO	<u><u>-899</u></u>	<u><u>-313</u></u>
<i>Het exploitatieresultaat is als volgt verdeeld:</i>		
	<u>2023</u> €	<u>2022</u> €
Toevoeging/ontrekking		
Bestemmingsfonds	-	-
Algemene reserve	-899	-313

Founders, partners en zakelijke donateurs

GGZ NHN (founder)
GGZ InGeest (founder)
Parnassia groep (founder)
Arkin (founder)
GGZ Rivierduinen
GGZ Friesland
Leviaan
RIBW K/AM
GGNet
Nederlandse GGZ
Lentis
GGZ Breburg
Kwintes
Lister
HVO-Qerido
Cordaan
Hersenstichting
PinkRoccade
Multitankkaart
Ri Design
s Heeren Loo
Altrecht
Ipse de Bruggen
Flow Magazine/DPG Media
PCI Nederland
Partner in Werk
Staat van Dienst
Roads
Recover2Work
VWC-BUUV
Hartekamp Groep
RIBW/K/AM
Raphael Stichting

